

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2710/2020
01.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Марко Алексић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Железнице Србије“ Секција за ..., чији је правни следбеник ЈП „Железнице Србије“ АД Београд, ради поништаја решења о отказу и удаљењу са рада, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 369/19 од 19.05.2020. године, у седници одржаној 01.04.2021. године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 369/19 од 19.05.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 3250/10 од 26.09.2018. године, одбијен је тужбени захтев којим је тужилаца тражио да се поништи решење туженог од 21.02.2008. године, којим му је отказан уговор о раду од 12.03.2003. године као и решење од 21.02.2008. године, о удаљењу тужиоца са рада, а да се обавезе тужени да га врато на рад на радно место ..., у станицу ..., као и да му накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 369/19 од 19.05.2020. године, жалба тужиоца одбијена је као неоснована и првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 399. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 125/04 и 111/09), који закон се у конкретном случају примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Сл. гласник РС“ бр. 72/11), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а

ревизијом се не указује на друге повреде поступка, због којих се она може изјавити применом члана 398. став 1. ЗПП.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужилац је, уговором о раду од 12.03.2003. године засновао радни однос код туженог, распоређен на послове ... Уговором од 17.03.2004. године промењени су послови које ће тужилац обављати, тако што је распоређен на ..., као и коефицијент за обрачун плате. Радни однос му је престао на основу решења туженог од 21.02.2008. године, којим му је отказан уговор о раду од 12.03.2003. године, применом члана 179. тачка 2. Закона о раду и члана 13. алинеја 4. Уговора о раду.

Испитујући законитост побијаног решења судови су утврдили да је тужилац, правноснажном пресудом Окружног суда у Нишу од 29.06.2006. године, осуђен на казну затвора у трајању од 3 месеца, због кривичног дела фалсификовања исправе, те да је 10.10.2007. године ступио на издржавање ове казне у Окружном затвору у Врању. Тужилац о томе није обавестио туженог, као свог послодавца, већ је поднео захтев за коришћење годишњег одмора, који је, на основу одобрења туженог, користио у периоду од 11.10. до 22.10.2007. године, након чега је у периоду од 23.10. до 05.11.2007. године, своје одсуство правдао дознакама за боловање, а од 06.11.2007. године је наставио са коришћењем годишњег одмора. Током ванредног одсуства из затвора, 09, 10. и 11. децембра 2007. године тужилац је радио и обављао ... Међутим, решењем Општинског суда у Владичином Хану Ки 67/07 од 14.12.2007. године, тужиоцу је прекинуто издржавање казне затвора, а одређен му је притвор због сумње да је извршио ново кривично дело – тешку крађу учињену на раду или у вези са радом - наводно обијање вагона у периоду од децембра 2005. до 11.12.2007. године. Ово решење је достављено туженом, па је на тражење туженог, Окружни суд у Врању доставио потврду да се тужилац у тој установи налазио на одслужењу казне затвора у трајању од 3 месеца, у периоду од 10.10.2007. године. По пријему решења о одређивања притвора тужиоцу, тужени му је 08.02.2008. године, у притворску јединицу доставио упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду, уз остављање рока од 5 радних дана за изјашњење. Тужилац је одбио пријем упозорења, па је исто остављено у притворској јединици у Окружном суду у Врању. По истеку рока за изјашњење, тужени је донео побијано решење од 21.02.2008. године о отказу уговора о раду од 12.03.2003. године, применом члана 179. тачка 2. Закона о раду, због прикривања чињенице да се налази на издржавању казне затвора у трајању од 3 месеца, чиме је туженог довео у заблуду и одобрио му захтев за коришћење годишњег одмора, али и да му на терет своје имовине исплати накнаду за коришћење годишњег одмора (42.775,00 динара бруто, односно 31.017,00 динара нето) и накнаду за боловање (7.602,00 динара). У складу са решењем Општинског суда у Владичином Хану Ки 67/07 од 14.12.2007. године, о одређивању притвора тужиоцу због сумње да је учинио кривично дело на раду или у вези са радом, тужени је 21.02.2008. године донео и решење о удаљењу тужиоца са рада, најдуже до 3 месеца. У поступку је утврђено и да је тужилац пресудом Основног суда у Врању К 682/12 од 13.03.2013. године, оглашен кривим, зато што је употребио лажну исправу, извештај о привременој спречености за рад од 23.10.2007. године као праву, чиме је извршио кривично дело преваре из члана 208. КЗ, али је ова пресуда, у погледу изречене казне, преиначена пресудом Апелационог суда у Нишу, тако што му је изречена казна затвора у трајању од 6 месеци.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права, одбили, као неоснован, тужбени захтев за поништај побијаних решења туженог о удаљењу тужиоца са рада и престанку радног односа, као и захтев за враћање на рад.

Наиме, решењем Општинског суда у Владичином Хану од 14.12.2007. године, тужиоцу је одређен притвор, а решењем ОЈТ у Владичином Хану од 11.01.2008. године против њега је подигнута оптужница, због сумње да је учинио кривично дело на раду или у вези са радом, чиме су се стекли услови из члана 165. тачка 1. Закона о раду („Сл. гласник РС“ бр.24/05 и 61/05), за доношење решења о удаљењу са рада, с обзиром да је овом одредбом прописано да запослени може привремено да буде удаљен са рада ако је против њега започето кривично гоњење, у складу са законом, због кривичног дела учињеног на раду или у вези са радом.

Врховни касациони суд налази да судови основано закључују да су у конкретном случају испуњени и услови из члана 179. тачка 2. и 6. Закона о раду, за отказ уговора о раду тужиоцу, након што је утврђено да својом кривицом јесте учинио повреду радне обавезе која му је побијаном одлуком туженог стављена на терет, јер је његово поступање било у супротности са одредбом члана 15. став 3. Закона, а што је као отказни разлог предвиђено чланом 13. алинеја 4. Уговора о раду, који је тужилац закључио са туженим 12.03.2003. године. Наведеном одредбом (члан 13. алинеја 4. Уговора о раду) предвиђено је да послодавац може запосленом отказати уговор о раду ако за то постоји оправдан разлог који се односи на његову радну способност, понашање и потребе послодавца и то ако својом кривицом изврши било коју радњу на раду или у вези са радом која садржи елементе прекршаја, привредног преступа или кривичног дела.

Наиме, у конкретном случају утврђено је да је тужилац у периоду од 10.10. до 08.11.2007. године, био на издржавању затворске казне, али је он ову чињеницу, супротно одредби члана 15. став 3. Закона о раду, прикрио од туженог, па је злоупотребом свог права на годишњи одмор и привремено одсуство због болести, преварним радњама - подношењем захтева за годишњи одмор и доставом потврда о привременој спречености за рад, довео у заблуду свог послодавца. Прикривање чињенице да се налази на одслужењу казне затвора, уз истовремено подношење захтева за годишњи одмор и достављање потврда о привременој спречености за рад, чини тужиоца одговорним за овакво поступање, јер је знао или је бар морао имати свест о неправилности оваквог поступања. Сходно изнетом, Врховни касациони суд налази да постоји кривица тужиоца за овакво поступање, које чини повреду радне обавезе која му је побијаним решењем стављена на терет, а које је као разлог за отказ прописана чланом члан 13. алинеја 4. Уговора о раду, па је правноснажном одлуком правилно примењено материјално право када је закључено да је на овај начин настао основ за отказ уговора о раду, применом члана 179. тачка 2. и 6. Закона о раду.

Побијано решење садржи време и опис радњи које су тужиоцу стављене на терет, као и одредбе уговора о раду које су тим радњама повређене, сачињено је у писаном облику и садржи образложење и правну поуку, из чега произилази да је сачињено у складу са одредбом члана 185. став 1. Закона. Околност што побијаним решењем није отказан и уговор о раду под измењеним околностима од 07.03.2004. године не представља недостатак који ову одлуку чини незаконитом и због чега би се она могла поништити, јер је тужилац радни однос код туженог засновао уговором о

раду од 12.03.2003. године, па отказом основног уговора престаје основ за даљи рад тужиоца код овог послодавца.

Правилно судови закључују и да уговор о раду под измењеним околностима од 07.03.2004. године, по својој садржини представља анекс основног уговора о раду, којим је заснован радни однос, с обзиром да су њиме измењени само уговорени услови рада, односно одређени су послови које ће тужилац убудуће обављати и коефицијент за обрачун и исплату плате. У таквој ситуацији, супротно наводима ревизије, без утицаја је што и овај уговор није поништен, јер он не може представљати основ за наставак рада тужиоца код туженог. Поред наведеног посебно треба имати у виду да суд одлучује у границама постављеног захтева, а овај уговор није ни био предмет тужбеног захтева, па није могао бити ни предмет преиспитивања у овом судском поступку.

Неосновани су и наводи ревизије којима тужилац указује да у конкретном случају тужени није могао донети решење којим тужиоцу отказује уговор о раду, као и да је суд био у обавези да санкционише и незаконите радње туженог – тако што ће поништити решење туженог, о коришћењу годишњег одмора тужиоцу у периоду од 10.10.2007. до 10.01.2008. године, као и решење туженог од 24.12.2007. године - о мировању радног односа тужиоцу. Наиме, решење о коришћењу годишњег одмора тужени је донео управо из разлога што је, преварним радњама тужиоца - подношењем захтева за коришћење годишњег одмора, уз прикривање чињенице да се налази на одслужењу казне затвора, (тужени) доведен у заблуду о постојању законског основа за усвајање таквог захтева. Решење туженог о мировању радног односа тужиоцу, од 24.12.2007. године, на које се ревизијом указује, није ни било предмет тужбеног захтева, па суд није ни био овлашћен да преиспитује његову законитост. Коначно, закон, општи акти послодавца, као и уговор о раду утврђују повреде радне обавезе и радне дисциплине, које овалшћују послодавца да запосленом откаже уговор о раду, па је на послодавцу и диспозиција да ли ће запосленом изрећи ову, као најтежу казну за учињену повреду. Оправданост изречене казне суд не може ценити, већ је (суд) овлашћен само да утврди да ли је запослени учинио повреду која му је одлуком послодавца стављена на терет, да ли је таква повреда предвиђена као основ за доношење решења о отказу, као и законитост саме одлуке и претходно спроведеног поступка.

Судови су утврдили и да је доношењу побијаног решења претходило упозорење тужиоцу о постојању разлога за отказ уговора о раду, уз остављање рока за изјашњење, које је достављено и синдикату, чиме су испуњени и услови из члана 180. и 181. Закона о раду.

У одсуству правноснажне судске одлуке о незаконитости и поништају одлуке послодавца о престанку радног односа запосленом, неоснован је и захтев за враћање на рад, применом члана 191. став 1. Закона о раду, па је правилно одбијен тужбени захтев и у овом делу.

Приликом одлучивања Врховни касациони суд није ценио наводе ревизије којима се оспорава утврђено чињенично стање, с обзиром да се ревизија из ових разлога не може изјавити, применом члана 398. став 2. ЗПП.

У складу са изнетим, а на основу члана 405. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић